

**МИХАЙЛЕНКО ГАЛИНА. «ОЛЕКСАНДР ЛОТОЦЬКИЙ
(1870–1939 РР.): ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА БІОГРАФІЯ ІСТОРИКА. – ХЕРСОН:
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ГЕЛЬВЕТІКА». – 2014. – 312 С.**

Нещодавно побачила світ монографія кандидата історичних наук, доцента Г.М. Михайленко, присвячена відтворенню інтелектуальної біографії О.Г. Лотоцького. «Нова біографічна історія» чи «персональна історія» становить новий вектор вітчизняної історіографії. Як зазначає Л.П. Репіна, для створення розгорнутої біографії особистості необхідне знання емоційно-психологічного та інтелектуального досвіду індивіда, тобто попередньої історії його життя, його минулого, коли формується стан, що обумовлює його думки та дії на даний момент, на теперішній стадії його життєвого циклу у певній конфігурації міжособистісної взаємодії. Створення таких біоісторіографічних студій є одним із пріоритетних напрямків сучасної історичної науки, адже наукова діяльність особистості, особливо в царині гуманітаристики, не може розглядатися без аналізу суспільно-політичних процесів, визначеного історичного відтинку та притаманних йому традицій історіописання.

Відтак, історичні розвідки, пов'язані з вивченням певних персоналій, містять у собі комплекс сюжетів та аспектів, що стосуються різноманітних сфер історичної науки. Тому здійснення такого типу досліджень сприяє більш повному баченню історичного процесу.

У яскравій плеяді українських істориків, борців за незалежну державу постать О.Г.Лотоцького (1870–1939 рр.) посідає досить помітне місце. Він був ученим, інтелектуальна і професійна спадщина якого охоплювала широке коло питань історії України, української церкви, духовної освіти, української культури.

Рецензована монографія доповнює вже існуючу бібліографічну базу і є вагомим внеском у розвиток української історіографії, має просвітницький і патріотичний характер.

Reviews

Заслуговує на схвальний відгук логічно вибудована структура монографічного дослідження. В її основі – послідовне та поетапне висвітлення інтелектуальної біографії вченого. Під цим поняттям автор розуміє поступ наукової творчості історика в тісному зв'язку з інтелектуальним та суспільно-політичним середовищем. Значну роль при цьому відіграє глибоке володіння дослідницею сучасними науковими здобутками з цієї проблеми, залученням широкого комплексу доступних вітчизняних та зарубіжних джерел.

Монографія складається з передмови, трьох розділів, післямови і включає в себе бібліографічну базу до кожного розділу.

Теоретичною основою монографії є розкриття у першому розділі становлення О. Лотоцького як інтелектуала-гуманітарія. У змісті розділу автор акцентує увагу, що відтворення інтелектуальної біографії вимагає зміни аспектів біографічного дослідження, коли традиційна біографія стає тлом, на якому вимальовується простір інтелектуального життя О.Лотоцького.

Другий розділ присвячений інтелектуальній творчості О.Лотоцького, в ньому детально розкрито становлення його як науковця і дослідника історії Церкви, що відбувалося під впливом політичних змін на теренах України в контексті національно-визвольних змагань 1917–1920 рр.

Спираючись на корпус зарубіжних архівних джерел дослідниця досить детально висвітлює науково-викладацьку діяльність вченого в еміграції, аналізує його наукові погляди з проблем української еміграції та долю українських земель в складі СРСР.

Останній розділ монографії присвячений розгляду концепції устрою та розвитку православних церков О.Лотоцького в інтелектуальному просторі першої третини ХХ 293 т.. Насамперед, заслуговує на визнання детальне розкриття автором теоретичних та історичних аспектів православ'я в контексті історіографічного процесу першої половини ХХ 293т., а також обґрунтування О. Лотоцьким історичних підстав автокефалії української церкви, як невід'ємної складової незалежної України.

Reviews

З нашого погляду, безперечною цінністю рецензованої історичної розвідки є те, що наукова спадщина О. Лотоцького подається в порівняльному аналізі з аналогічними працями попередників, сучасників, а також у контексті його біографії, оскільки існує певна залежність тематики історичних робіт, публіцистичного доробку, їх якості і кількості від різних етапів життєвого шляху історика та соціально-політичних подій певного проміжку часу.

Зазначимо, що поява комплексного історико-біографічного дослідження, присвяченого О.Г.Лотоцькому, надасть широкому колу істориків, дослідників, науковців можливість об'єктивно визначити творчий внесок ученого в вітчизняну історіографічну скарбницю та сприятиме більш повному та глибокому розумінню специфіки та особливостей розвитку історичної науки в ХХ ст.

Завершуючи, можемо констатувати той факт, що вітчизняна історіографія отримала ґрунтовне і оригінальне дослідження. Відтак може бути рекомендоване професійним історикам, викладачам і студентам вищих навчальних закладів.

Юрій Давиденко (Ніжин)